

Responsanalyse School ex 2009

School ex 2009 heeft ondanks het korte tijdsbestek en het late moment in het schooljaar een grote respons opgeleverd. Gezamenlijk hebben de mbo-instellingen bijna 80.000 kaarten ingestuurd. De kaarten waren het middel om jeugdwerkloosheid zoveel mogelijk te voorkomen, door studenten te stimuleren langer op school te blijven (mbo of hbo) of hen met naam en contactgegevens door te geleiden naar UWV WERKbedrijf voor bemiddeling bij het zoeken naar werk.

Om de deelname en inspanningen van de mbo-instellingen te stimuleren heeft de MBO Raad in juli regelmatig een 'thermometer' aan de leden gestuurd, waarbij de percentages ingestuurde kaarten van alle instellingen werden vermeld. Het voordeel hiervan was dat instellingen zich uitgedaagd voelden om nog meer studenten te bereiken, het nadeel was dat het accent sterk op het kwantitatieve aspect kwam te liggen (zoveel mogelijk kaarten laten invullen en opsturen) terwijl het er natuurlijk vooral om ging om met de studenten in gesprek te komen en met hen na te denken over hun toekomst.

De responspercentages geven een indicatie van het succes van School ex per instelling. Er zijn veel factoren die dit percentage beïnvloeden. Daar wordt hieronder nader op ingegaan. Ook moet rekening gehouden worden met de berekeningswijze: het percentage is berekend op basis van het aantal diploma's dat in de zomerperiode 2007 is uitgereikt, ongeacht of het om jongeren of volwassenen ging. Scholen die relatief veel volwassen studenten hebben en voor School ex alleen de jongere studenten hebben benaderd krijgen door deze berekening automatisch een relatief laag responspercentage en scholen die sindsdien een toename in studentenaantallen hebben gekend krijgen door deze berekening automatisch een relatief hoog responspercentage

Factoren die de respons hebben beïnvloed:

1. Inperking of uitbreiding van de doelgroep
2. Strakke coördinatie en commitment van het college van bestuur
3. Aansluiting bij al lopende initiatieven van de instelling zelf
4. Verschillende manieren om studenten te benaderen
5. Overige stimulerende en belemmerende factoren

Ad 1. Inperking of uitbreiding van de doelgroep

School ex is gericht op examenkandidaten jonger dan 27 jaar. Studenten die voortijdig de school verlaten en studenten die 27 jaar of ouder zijn vallen niet onder de doelgroep. Scholen zijn hier in de praktijk verschillend mee omgegaan. In de hoop zoveel mogelijk jongeren te kunnen ondersteunen hebben sommige scholen ook studenten benaderd die niet hun diploma zouden halen of die al eerder in het jaar waren gediplomeerd of gestopt. Er zijn ook scholen die de volwassen deelnemers in het programma hebben betrokken. Omdat het responspercentage is berekend op basis van het aantal

diploma's dat in de zomer van 2007 is behaald heeft dat in sommige gevallen geleid tot percentages hoger dan 100%.

Het leidt er ook toe dat instellingen die wel een strikte definitie van de doelgroep hebben gehanteerd en waar het aantal gediplomeerden voor een groot deel uit volwassenen bestaat, op een relatief laag percentage uitkomen. Enkele voorbeelden: ROC Eindhoven komt op 59% terwijl dit 81% zou zijn als het percentage berekend werd op basis van de vorig jaar behaalde diploma's door jongeren tot 27 jaar. ROC Tilburg heeft de – vooral volwassen - deelnemers aan de School voor bedrijfspgroepen niet laten meedoen en heeft een responspercentage van 71% bij de jongere studenten in plaats van 41% over het totaal. AOC Friesland geeft aan dat zij zich geconcentreerd hebben op de bol-studenten omdat de bbl-studenten moeilijker bereikbaar zijn en al een baan hebben in een bedrijfstak die (nog) niet onder druk staat (voedingsmiddelenindustrie); van de bol-studenten is de respons ongeveer 80%. Het Graafschap College geeft aan dat veel van de bbl-studenten de kaarten niet hebben ingevuld. Ook instellingen waar veel studenten in de loop van het schooljaar hun diploma halen komen uit op een relatief lage respons. Enkele voorbeelden: Drenthe College komt op 33%, terwijl het 54% zou zijn als alleen naar de studenten zou worden gekeken die in de periode voor de zomer examens hebben afgelegd. Ook ROC A12, ROC Aventus, ROC Friese Poort, Hoornbeeck College en Rijn IJssel geven aan dat er steeds meer studenten in de loop van het studiejaar hun diploma krijgen, dat die niet door School ex worden bereikt en dat dit het responspercentage negatief beïnvloedt.

Ad 2. Strakke coördinatie en commitment van het college van bestuur

Een strakke planning en coördinatie waren vooral vanwege de beperkte periode waarin alles moest plaatsvinden en het grote aantal studenten dat in die tijd bereikt moest worden cruciaal. Dit wordt door veel instellingen expliciet genoemd. Het gold uiteraard vooral voor grotere instellingen met meerdere afdelingen en locaties. Sommige instellingen hebben daarbij gekozen voor regelmatige (ROC ter AA), wekelijkse (ROC van Twente, ROC Eindhoven) of zelfs dagelijkse (ROC Zadkine) rapportages van contactpersonen/coördinatoren aan het college van bestuur.

Ad 3. Aansluiting bij al lopende initiatieven van de instelling zelf

Sommige instellingen hadden al voor de start van School ex contacten gelegd met de gemeente om jongeren die de school zouden verlaten in beeld te brengen om jeugdwerkloosheid te voorkomen. Dat leidde soms wel tot opstartproblemen bij School ex omdat de gekozen systematiek niet één-op-één paste bij de kaarten en digitale verwerking zoals opgezet door de MBO Raad, maar de steun van de instelling voor de doelen van het programma was daarmee al evident. Ook de infrastructuur om adviesgesprekken met de studenten te voeren en de follow-up te organiseren was al gepland en geregeld. Voorbeelden hiervan zijn ROC Zadkine (Neem even tijd voor je toekomst), ROC Leiden (Doorleren is het betere werk), Arcus College (ArcusPlus Programma) en ROC de Leijgraaf (Upgrade yourself).

Instellingen geven daarnaast aan dat het voeren van studieloopbaangesprekken en exitgesprekken met studenten een vast onderdeel is van de opleiding (bv. ROC Friese Poort, ROC A12, Hoornbeeck College, Grafisch Lyceum Utrecht, Grafisch Lyceum Rotterdam, Landstede, Deltion College), ook zonder School ex.

Ad 4. Verschillende manieren om studenten te benaderen

Studenten zijn zoveel mogelijk persoonlijk benaderd. Dat ging uiteraard het beste wanneer de studenten nog op school waren en er tijd was om voorafgaand aan of naar aanleiding van het invullen van de kaarten een loopbaanadviesgesprek te voeren. Veel scholen deden een beroep op hun

- mentoren (Cibap, Leeuwenborgh Opleidingen, ROC Eindhoven, Arcus College, ROC Kop van Noord-Holland, AOC Friesland, ROC ter AA),
- coaches (ROC de Leijgraaf),
- studieloopbaanbegeleiders (Mondriaan),
- docenten (Eindhovense School, ROC Leiden, ROC Tilburg, Alfa-college),
- stageconsulenten (Eindhovense School),
- opleidingscoördinatoren (De Groene Welle, ROC Zadkine, Groenhorst College),
- teamleiders (Deltion College),
- afdelingscontactpersonen (ROC van Twente, Nimeto, Grafisch Lyceum Utrecht, Landstede),
- afdelings- of schooldirecteuren (Koning Willem I College, Noorderpoort),
- sectormanagers en coördinatoren (ROC Westerschelde),
- contactpersonen examinering (ROC A12, Rijn IJssel).

Er zijn ook scholen die de diploma-uitreiking gebruikten als hoofdmoment. Sommige scholen benutten (daarnaast) een bpv-terugkomdag (ROC ter AA) of het eindgesprek van de studenten (SintLucas, De Groene Welle, Hout- en Meubileringscollege, Mediacollege Amsterdam).

Vrijwel alle scholen gebruikten de diploma-uitreiking als vangnet om ook de laatste studenten te bereiken. Andere organiseerden belrondes om nog meer studenten te bereiken (ROC van Twente, Eindhovense School, Arcus College, ROC de Leijgraaf, ROC Leiden, Alfa-college) of stuurden alsnog de kaarten per post (Rijn IJssel, Landstede).

Gilde Opleidingen koos voor een schriftelijke benadering om alle studenten (en hun ouders) uit te nodigen voor een voorlichtingsbijeenkomst over schoolverlaten en doorstuderen, samen met UWV en gemeenten. Ook het SOMA College en het Grafisch Lyceum Rotterdam kozen voor een schriftelijke benadering (met de verloting van een waardebon onder de inzenders als stimulering). Toen de inzendtermijn werd verlengd tot na 1 juli heeft het SOMA College uiteindelijk de diploma-uitreiking benut om de meeste studenten te kunnen bereiken.

In een aantal gevallen zijn ook de ouders nadrukkelijk benaderd (Arcus College, Gilde Opleidingen). Voor sommige scholen was de periode van contacttijd al afgelopen, vooral in het noorden en oosten van het land. Deze scholen hebben vooral ingezet op de diploma-uitreiking (bv. Clusius College, Drenthe College, ROC Aventus, ROC Kop van Noord-Holland, Hoornbeeck College, Landstede, Deltion College).

Ad 5. Overige stimulerende en belemmerende factoren

School ex vond plaats aan het einde van het schooljaar. De tijd was krap om alles te organiseren. De mbo-instellingen in het noorden van het land hadden daar extra last van omdat bij hen de vakantieperiode al op 3 juli begon. Ook de instellingen in het zuiden van het land hadden echter een probleem, nl. dat oorspronkelijk de deadline voor inlevering van de kaarten was gesteld op 1 juli, later bijgesteld naar 15 juli, maar nog steeds te vroeg voor de instellingen die hun diploma-uitreiking aan het eind van die week hadden. Uiteindelijk zijn alle ingestuurde kaarten tot 6

augustus ingenomen en verwerkt, maar in een aantal gevallen heeft dit geleid tot verwarring. In één geval (Groenhorst college) verkeerde men in de veronderstelling door deze communicatieproblemen dat inzenden van de kaarten geen zin meer had, wat leidde tot een lage respons. Ook Mondriaan, Landstede en Deltion College geven aan dat onduidelijkheid over (de striktheid van) de einddatum de respons negatief heeft beïnvloed.

De scholen hebben de financiering van School ex als een stevige steun in de rug ervaren. In de meeste gevallen werd toegezegd dat de middelen rechtstreeks aan de teams zelf zouden worden toegewezen dan wel ten goede zouden komen aan het onderwijs van de betreffende afdeling. ROC Leiden zet een deel van het geld in om een speciale projectmanager aan te trekken.

Non-respons

Er zijn scholen die helemaal geen kaarten hebben ingestuurd. In een aantal gevallen ging het om scholen die geen studenten hebben die tot de doelgroep behoren (INHolland, alleen volwassenen) of hulp nodig hebben (SVO, alleen bbl'ers).

De Effatha Guyot Groep deed niet mee. Het betreft hier een zeer kleine (minder dan 10 studenten) en zeer specifieke (auditief gehandicapten) groep studenten.

Bij Berechja was de verantwoordelijke medewerker ziek waardoor men School ex niet kon organiseren, maar voor de studenten heeft dat niet tot problemen geleid omdat alle gediplomeerde studenten een vervolopleiding (9) of een baan (6) hebben gevonden. Dertien studenten hebben studieverlenging tot januari 2010.

Bij de Leidse Instrumentmakerschool zijn de kaarten zoekgeraakt in de post (via Universiteit Leiden).

De school heeft in het najaar nog wel de gediplomeerden benaderd ten behoeve van de follow-up. Daaruit blijkt dat vrijwel alle studenten doorstuderen of (concreet uitzicht op) een baan hebben.

